

УКРАЇНА
АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Справа № 686/22409/17
Провадження № 22-ц/792/757/18

ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

10 травня 2018 року

м. Хмельницький

Апеляційний суд Хмельницької області
в складі колегії суддів судової палати з розгляду цивільних справ:
Спірідонової Т.В. (суддя-доповідач), Купельського А.В., Янчук Т.О.,
секретар судового засідання – Кошельник В.М.,
за участю: представника відповідача – Савченко О.В.,
представника третьої особи – Сірик О.О.

розглянувши у відкритому судовому засіданні в режимі відеоконференції цивільну справу №686/22409/17 за апеляційною скаргою Копилової Мар'яни Сергіївни на рішення Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 14 березня 2018 року (суддя Карплюк О.І.) у справі за позовом Копилової Мар'яни Сергіївни до товариства з обмеженою відповідальністю «Корвет», третя особа без самостійних вимог – товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія «Фреш», про стягнення грошової компенсації,

встановив :

В листопаді 2017 року Копилова М.С. звернулася до суду з позовом та просила захистити порушені авторські права, стягнувши з товариства з обмеженою відповідальністю «Корвет» компенсацію в розмірі 20 мінімальних заробітних плат, а саме 64000грн.

В обґрунтування позовних вимог вказала, що нею в 2011 році було створено твір образотворчого мистецтва – картину під назвою «Созерцатель» та в 2012 році твір образотворчого мистецтва – картину під назвою «Город спит». Авторство Копилової М.С. підтверджується її підписом на кожній картині відповідно до ст.11 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та позивачем зареєстровано авторське право у встановленому законом порядку. Об вересня 2017 року вона дізналася про, те що в магазині «Офіс центр», господарську діяльність в якому здійснює ТОВ «Корвет», за адресою м.Хмельницький, вул. Проскурівська,4/3 та вул.Подільська,93, розповсюджено товари: «Блокнот» та «Зошит офісний» із зображенням на лицевій стороні творів «Созерцатель» та «Город спит». Зазначає, що товари, що реалізуються відповідачем є контрафактним товаром, так як містять в своїй структурі належні виключно позивачу об'єкти авторського права, хоча позивач не надавала дозвіл на використання ні творів, ні їх самостійних частин. Вважає, що вказаними діями відповідача порушено її авторські права та сума компенсації в розмірі 20 мінімальних заробітних плат буде достатньою для поновлення її майнових авторських прав, що складає 64000грн.

Рішенням Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 14 березня 2018

Головуюча у першій інстанції – Карплюк О.І.
Доповідач: Спірідонова Т.В.

Категорія: 14

року позов задоволено частково та стягнуто з товариства з обмеженою відповідальністю «Корвет» на користь Копилової Мар'яни Сергіївни компенсацію в сумі 16000 грн. та судовий збір в сумі 640грн.

Рішення суду першої інстанції мотивовано тим, що відповідач без згоди позивача Копилової М.С. здійснював розповсюдження шляхом продажу товарів із зображенням творів «Созерцатель» та «Город спит», авторські права на які належать позивачу, що є порушенням її майнових та немайнових прав, які охороняються Законом України «Про авторське право і суміжні права».

В апеляційній скарзі Копилова М.С. просить рішення суду скасувати та ухвалити нове про задоволення позовних вимог, посилаючись на порушення норм матеріального та процесуального права, неповне з'ясування обставин, що мають значення для справи. Апелянт вказує, що судом неправильно визначено суму компенсації, оскільки твори позивача є окремими творами, які не пов'язані між собою та мають самостійний характер, мають різні назви, стиль. Оскільки кожен твір позивача є самостійним твором і не пов'язані між собою ні фактом створення, ні фактом порушення з боку відповідача, Закон України «Про авторське право і суміжні права» захищає кожен твір окремо, а тому позивач має право стягнути з відповідача компенсацію за кожен твір окремо. Суд першої інстанції не звернув увагу на те, що Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 06.12.2016 року №1774-VIII визначив, що мінімальна заробітна плата застосовується як розрахункова величина для визначення посадових окладів та заробітної плати працівників та інших виплат. Тому, дія норм Закону України №1774-VIII не розповсюджується на порядок визначення розміру компенсації за порушення авторського права.

Позивач Копилова М.С. повідомлена належним чином про час і місце слухання справи, у судові засідання не з'явилась, її представник подав заяву про розгляд справи без участі апелянта.

Представник відповідача товариства з обмеженою відповідальністю «Корвет» - Савченко О.В., заперечуючи проти апеляційної скарги, зазначила, що рішення суду є законним та обґрунтованим, а тому відсутні підстави для його скасування. Посилається на те, що позивачем не доведено належність їй авторських прав на твори образотворчого мистецтва, оскільки реалізація вказаних товарів із зображенням картин «Созерцатель» та «Город спит» мала місце 6 вересня 2017 року, а реєстрація авторського права на них відбулась 12 вересня 2017 року.

Представник третьої особи товариства з обмеженою відповідальністю «Компанія «Фреш» - Сірик О.О. заперечуючи проти апеляційної скарги, зазначила, що рішення суду є законним та обґрунтованим, а тому відсутні підстави для його скасування. Вважає, що правильними є висновки суду першої інстанції про застосування приписів пункту 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 06.12.2016 року №1774-VII щодо застосування розрахункової величини мінімальної заробітної плати у розмірі 1600грн. Нормами Цивільного кодексу України та Закону України «Про авторське право і суміжні права» не ставиться розмір компенсації у залежність від кількості використаних об'єктів або їх складових частин. Крім того, оскільки мінімальна сума компенсації у розмірі 16000грн. є неспівмірною із загальною вартістю товару у розмірі 55,90грн. підстави для задоволення позовних вимог відсутні.

Заслухавши учасників справи та перевіrivши матеріали справи, колегія суддів вважає, що апеляційна скарга підлягає задоволенню частково з наступних підстав.

Відповідно до п.4 ч.1 ст.376 ЦПК України підставами для скасування судового рішення повністю або частково та ухвалення нового рішення у відповідній частині є порушення норм процесуального або неправильне застосування норм матеріального права.

Відповідно до частин першої, другої та п'ятої статті 263 ЦПК України судові рішення повинні ґрунтуватися на засадах верховенства права, бути законним і обґрунтованим.

Законним є рішення, ухвалене судом відповідно до норм матеріального права із дотриманням норм процесуального права. Обґрунтованим є рішення, ухвалене на підставі повно і всебічно з'ясованих обставин, на які сторони посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень,

підтверджених тими доказами, які були досліджені в судовому засіданні.

Проте, зазначеним вимогам закону оскаржуване рішення в повній мірі не відповідає.

Відповідно до вимог ст.1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» автор - фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір; контрафактний примірник твору, фонограми, відеограми - примірник твору, фонограми чи відеограми, відтворений, опублікований і (або) розповсюджуваний з порушенням авторського права і (або) суміжних прав, у тому числі примірники захищених в Україні творів, фонограм і відеограм, що ввозяться на митну територію України без згоди автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав, зокрема з країн, в яких ці твори, фонограми і відеограми ніколи не охоронялися або перестали охоронятися; примірник твору - копія твору, виконана у будь-якій матеріальній формі.

Встановлено, що 12 вересня 2017 року Копиловій М.С. видано свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір за №73811 «Збірник творів образотворчого мистецтва художниці Мар'яни Копилової», в тому числі картин під назвами «Созерцатель» та «Город спит».

06 вересня 2017 року в магазинах ТОВ «Корвет», що в м.Хмельницькому, по вул.Подільській, 93 та вул.Проскурівській, 4/3, були придбані блокнот та офісний зошит на загальну суму 55грн.98коп., на яких зображено частини творів позивача «Созерцатель» та «Город спит».

Перелік об'єктів авторського права закріплений у статті 433 ЦК України та статті 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

У силу вимог частини першої статті 437 ЦК України та статті 11 Закону України «Про авторське право і суміжні права» авторське право виникає з моменту створення твору. Первинним суб'єктом, якому належить авторське право, є автор твору. За відсутності доказів іншого автором твору вважається особа, зазначена як автор на оригіналі або примірнику твору (презумпція авторства). Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація твору чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей. Суб'єкт авторського права для засвідчення авторства (авторського права) на оприлюднений чи не оприлюднений твір, факту і дати опублікування твору чи договорів, які стосуються права автора на твір, у будь-який час протягом строку охорони авторського права може зареєструвати своє авторське право у відповідних державних реєстрах. Державна реєстрація авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, здійснюється Установою відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку. Установа складає і періодично видає каталоги всіх державних реєстрацій.

За змістом частин третьої та четвертої статті 426 ЦК України використання об'єкта права інтелектуальної власності іншою особою здійснюється з дозволу особи, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності, крім випадків правомірного використання без такого дозволу, передбачених цим Кодексом та іншим законом. Умови надання дозволу на використання об'єкта права інтелектуальної власності можуть бути визначені ліцензійним договором.

Використання твору здійснюється лише за згодою автора (стаття 443 ЦК України).

Статтею 15 Закону України «Про авторське право і суміжні права» передбачено, що до майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) належать: виключне право на використання твору та виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами.

Частиною першої статті 32 Закону України «Про авторське право і суміжні права» встановлено, що автору та іншій особі, яка має авторське право, належить виключне право надавати іншим особам дозвіл на використання твору будь-яким одним або всіма відомими способами на підставі авторського договору. Використання твору будь-якою особою допускається виключно на основі авторського договору, за винятком випадків, передбачених статтями 21 - 25 цього Закону

Копилова М.С. дозволу на використання вказаних творів ТОВ «Корвет» не давала.

Вибір способу захисту порушеного права належить позивачу - суб'єкту авторського права і (або) суміжних прав.

За змістом положень статті 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права» у разі порушення авторського права і (або) суміжних прав можливим є одночасне застосування кількох передбачених зазначеною статтею способів цивільно-правового захисту таких прав.

Відповідно до підпунктів «а», «г» абзацу другої частини першої статті 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права» при порушеннях будь-якою особою авторського права і (або) суміжних прав, передбачених статтею 50 цього Закону, недотриманні передбачених договором умов використання творів і (або) об'єктів суміжних прав, використанні творів і об'єктів суміжних прав з обходом технічних засобів захисту чи з підробленням інформації і (або) документів про управління правами чи створенні загрози неправомірного використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав та інших порушеннях особистих немайнових прав і майнових прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав суб'єкти авторського права і (або) суміжних прав мають право, зокрема: вимагати визнання та поновлення своїх прав, у тому числі забороняти дії, що порушують авторське право і (або) суміжні права чи створюють загрозу їх порушення; подавати позови до суду про відшкодування збитків (матеріальної шкоди), включаючи упущену вигоду, або стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним авторського права і (або) суміжних прав, або виплату компенсацій.

Суд має право постановити рішення чи ухвалу про: виплату компенсації, що визначається судом, у розмірі від 10 до 50000 мінімальних заробітних плат, замість відшкодування збитків або стягнення доходу (підпункти «г» абзацу першої частини другої статті 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Вирішуючи спір, суд першої інстанції належним чином дослідивши та давши оцінку поданим сторонами доказам, дійшов правильного висновку про те, що позивач є автором картин під назвами «Созерцатель» та «Город спит», докази іншого авторства відсутні, Копилова М.С. згоди відповідачу на використання та розповсюдження товарів із зображенням творів образотворчого мистецтва, авторські права на які належать їй, не надавала. Відтак, здійснивши продаж товарів із зображеннями, автором яких є позивач, відповідачі порушили її авторські права.

Проте, при визначенні розміру компенсації за порушення авторських прав судом допущено помилку.

В абз. 9 ч. 2 ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права» зазначено, що при визначенні компенсації, яка має бути виплачена замість відшкодування збитків чи стягнення доходу, суд зобов'язаний у встановлених пп. «г» п. 2 ст. 52 Закону №3792-XII межах визначити розмір компенсації, враховуючи обсяг порушення та (або) наміри відповідача.

Статтею 445 ЦК України передбачено право автора на плату за використання його твору, якщо інше не встановлено цим Кодексом та іншим законом.

Згідно з п.8 ч.1 ст.8 Закону України № 3792-XII Закону України «Про авторське право і суміжні права» об'єктами авторського права є твори образотворчого мистецтва.

Аналіз наведених норм матеріального права дає підстави для висновку, що кожен твір є окремим об'єктом авторського права, який належить конкретному суб'єкту. Кожен окремий факт протиправного використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав становить самостійне порушення і може бути підставою для застосування відповідальності у виді стягнення компенсації. Кожний суб'єкт авторського права при порушенні цього права, в тому числі на один твір, має право на компенсацію в розмірі, не менше 10 мінімальних заробітних плат.

Оскільки кожний твір є окремим об'єктом авторського права, який охороняється законом, то захисту підлягають права на два твори, суб'єктом яких заявлений позивач.

Вказана правова позиція передбачена у постанові Верховного Суду України від 11.11.2015 року у справі №3-994гс15.

Таким чином, з огляду на розмір заявлених позовних вимог і встановленого законом мінімального розміру компенсаційних заходів, спрямованих на захист майнових прав суб'єктів

авторського права, за наявності встановленого порушення стягненню підлягає сума у розмірі 10 мінімальних заробітних плат на користь позивача за кожен з використаних творів («Созерцатель» та «Город спит»).

При визначенні відповідної компенсації суд виходить з приписів пункту 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 06.12.2016 року №1774-VII.

Так, відповідно до пункту 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 06.12.2016 року №1774-VII мінімальна заробітна плата після набрання чинності цим Законом не застосовується як розрахункова величина для визначення посадових окладів та заробітної плати працівників, та інших виплат. До внесення змін до законів України щодо незастосування мінімальної заробітної плати як розрахункової величини вона застосовується у розмірі 1600грн.

Виплата компенсації за порушення майнових авторських прав підпадає під ознаки «інших виплат», про які йдеться у Законі України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України», тобто розмір мінімальної заробітної плати, визначений Законом України «Про авторське право і суміжні права» на час прийняття рішення у справі, не підлягав застосуванню як розрахункова величина при визначенні компенсації. Зазначеним спростовується твердження позивача про наявність підстав для застосування мінімальної заробітної плати у розмірі 3200грн. як розрахункової величини у визначенні суми компенсації, яка підлягає стягненню з відповідача.

Тому, виходячи з розрахункової величини розміру мінімальної заробітної плати у сумі 1600грн., та з урахуванням вимог справедливості, добросовісності та розумності слід стягнути з відповідача компенсацію за порушення авторських прав позивача у сумі 32000грн. (16000x2).

Відповідно до ч.13 ст.141 ЦПК України якщо суд апеляційної чи касаційної інстанції, не передаючи справи на новий розгляд, змінює рішення або ухвалює нове, цей суд відповідно змінює розподіл судових витрат.

Згідно із ч.1 ст.141 ЦПК України судовий збір покладається на сторони пропорційно розміру задоволених позовних вимог.

Позивач просила стягнути з відповідача кошти на суму 64000грн. Позовні вимоги задоволено частково та на користь позивача з відповідача стягнуто кошти у сумі 32000грн, що становить 50% від заявлених вимог (32000x100:64000). Позивачем при пред'явленні позову сплачено 640грн., а при подачі апеляційної скарги сплачено судовий збір у сумі 960 грн. Тому, на користь Копилової М.С. з відповідача підлягає стягненню судовий збір у сумі 800грн. ((960+640)x50%).

Також, апелянт просив стягнути з відповідача судові витрати, пов'язані з наданням правничої допомоги в розмірі 10000грн.

Відповідно до ч. ч. 1, 2 ст.137 ЦПК України витрати, пов'язані з правничою допомогою адвоката, несуть сторони, крім випадків надання правничої допомоги за рахунок держави. За результатами розгляду справи витрати на правничу допомогу адвоката підлягають розподілу між сторонами разом із іншими судовими витратами. Для цілей розподілу судових витрат: 1) розмір витрат на правничу допомогу адвоката, в тому числі гонорару адвоката за представництво в суді та іншу правничу допомогу, пов'язану зі справою, включаючи підготовку до її розгляду, збір доказів тощо, а також вартість послуг помічника адвоката визначаються згідно з умовами договору про надання правничої допомоги та на підставі відповідних доказів щодо обсягу наданих послуг і виконаних робіт та їх вартості, що сплачена або підлягає сплаті відповідною стороною або третьою особою; 2) розмір суми, що підлягає сплаті в порядку компенсації витрат адвоката, необхідних для надання правничої допомоги, встановлюється згідно з умовами договору про надання правничої допомоги на підставі відповідних доказів, які підтверджують здійснення відповідних витрат.

Згідно з договором про надання правової допомоги №07-09/17 від 27 вересня 2017 року, укладеним між Копиловою М.С. та Адвокатським об'єднанням «Фіделіум», для надання правової

допомоги Копиловій М.С. адвокатським об'єднанням призначено адвокатів Жука Юрій Миколайович, Четвертака Костянтин Сергійович.

Відповідно до додаткового договору №2 від 26.03.2018 року до договору про надання правової допомоги №07-09/17-ц сторони домовились, що гонорар за договором про надання правової допомоги №07-09/17-ц становить 10000грн. Сторони узгодили, що оплата гонорару та інших додаткових послуг здійснюється після отримання Копиловою М.С. суми стягнутої компенсації.

Апелянтом Копиловою М.С. не надано доказів на підтвердження сплати нею витрат на правовничу допомогу, а тому відсутні підстави для стягнення витрат, пов'язаних з правничою допомогою.

Керуючись ст.ст. 374, 376, 381, 382, 389, 390 ЦПК України,

ПОСТАНОВИВ:

Апеляційну скаргу Копилової Мар'яни Сергіївни задовольнити частково.

Рішення Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 14 березня 2018 року змінити.

Стягнути з товариства з обмеженою відповідальністю «Корвет» (місцезнаходження: м. Хмельницький, вул. Подільська, 93, ідентифікаційний код в ЄДРПОУ 21337459) на користь Копилової Мар'яни Сергіївни (місце проживання: м. Київ, вул. Велика Васильківська, 56, кв.11, реєстраційний номер облікової картки платника податків 3250604709) компенсацію в сумі 32000 грн. та судовий збір у сумі 800грн.

Постанова набирає законної сили з дня її прийняття, проте може бути оскаржена в касаційному порядку протягом тридцяти днів з дня складення повного судового рішення.

Повне судове рішення складено 14 травня 2018 року.

Судді:

/підпис/

/підпис/

/підпис/

Т.В.Спірідонова

А.В.Купельський

Т.О.Янчук

Згідно з оригіналом: суддя апеляційного суду

Т.В.Спірідонова

